

FARMAZIA – ARABAKO ESI-A

Lehen Mailako Farmazia

e-mail.: farmacia.primariaosiaraba@osakidetza.eus

2023-ko Iraila

1. 2023-2024 DENBORALDIRAKO ESPAINIAN GRIPEAREN ETA COVID-AREN AURKAKO TXERTOAK JARTZEKO GOMENDIOAK

1

[Jarraitu irakurtzen](#)

2. AEMPS-EN SEGURTASUN-OHARRA: Balproatoa, aiten esposizioaren ebaluazioa eta neurogarapenaren nahasmenduak izateko arriskua haurrengan

2

[Jarraitu irakurtzen](#)

3. e-rezetaren ELKARRERAGINGARRITASUNA

Estoniarekiko elkarreragingarritasuna aktibatzen da

3

[Jarraitu irakurtzen](#)

4. HILABETEKO BERRITASUNAK ERREZETA BIDEZ PRESKRIBATZEN DIREN MEDIKAMENTUETAN

- Merkaturatutako printzipio aktibo berriak: Etil ikosapentoa, Az. Bempedoikoa, Az. Bempedoikoa/Ezetimiba eta Dexametasona/Lebofloxazinoa.

-Preskripzioko eta emateko baldintzak aldatzea: Pioglitazona eta asoziazioak metforminarekin edo glimepiridarekin

-Formulazio magistrala: Atropina kolirioa

4

[Jarraitu irakurtzen](#)

5. ARGITALPEN INTERESGARRIAK

- Rincón de Sísifo bloga: Titulares en la alineación del tratamiento de un paciente polimedicado

- STOPP/START irizpideen eguneratzea, 3. bertsioa. Aipamena eta gaztelaniarako itzulpena

- SEFAP infografia: ¿Sabías que no todas las infecciones de dientes y encías necesitan ser tratadas con antibióticos?

5

[Jarraitu irakurtzen](#)

6. HORNIDURA-GABEZIAK ETA -BERREZARPENAK

6

[Jarraitu irakurtzen](#)

Osasun Sistema Nazionaleko Osasun Publikoko Batzordeak, egungo egoera epidemiologikoa kontuan hartuta, gripearen eta COVIDaren aurkako txertaketa-gomendioak onartu ditu 2023-2024 denboraldirako.

Argitaratutako dokumentuak **xede-populazioko** taldeei buruzko informazioa jasotzen du bai gripearen aurkako txertaketarako, bai gripearen eta COVID-19aren aurkako txertaketarako, eta baita **eskuragarri dauden txertoen osakerari**, eman beharreko dosiei eta gomendio batzuei buruzko informazioa ere. Horien artean, honako hauek nabarmentzen ditugu:

- COVID-19aren aurkako txertaketa, ahal dela, **egokitutako txerto berriekin egingo da (monobalenteak, XBB.1 omikron aldaerarekin, ahal dela XBB.1.5)**. Orain arte ez da onartu baldintza horiek betetzen dituen txertorik, baina 2023-24 denboraldia hasi aurretik baimentzea espero da. Egoera epidemiologikoak hala eskatzen badu eta oraindik txerto egokiturik ez badago, eskuragarri dauden txertoak erabiliko dira.
- Xede-populazioari COVID-19aren aurkako txertoa ematea gomendatzen da, aurretik jasotako dosien kopurua edozein dela ere, baita aurretik dosirik jarri ez badute ere, baldin eta emandako azken dositik edo azken infekziotik gutxienez 5 hilabete igaro badira.
- Egoera epidemiologikoa eta biztanleriak hartutako immunitatea kontuan hartuta, **ez litzateke justifikatuko COVID-19aren aurkako txertoa ematea deskribatutako xede-taldeetan ez dauden pertsonen**.
- **Gripearen aurkako txertoaren dosi bakarra eta COVID-19aren aurkako txertoaren dosi bakarra** emango dira. Immunoezabatze larria duten pertsonen, gainera, COVID-19aren aurkako txertoen dosi gehigarriak behar izan ditzakete egoera epidemiologikoaren arabera (gutxienez 5 hilabeteko tartearekin). Immunoezabatze larria duten 5 urtetik beherakoen kasuan, bi dosi eman ahal izango dira eskuragarri dauden txertoekin.
- **Infektatzeko edo COVID-19 eta gripe larria izateko arrisku handiena duten pertsonen txertaketaren garrantzia** gogorarazi nahi dizuegu.
- **6 eta 59 hilabete bitarteko haurren gripearen aurkako txertaketan txertoaren dosi bakarra gomendatzen da, lehen aldiz txertatzen direnak barne**. Hala ere, arrisku-baldintzak dituzten haurrei txertoaren bi dosi emango zaizkie, dosien arteko gutxieneko tarte 4 astekoa izanik lehen aldiz txertatzen direnean.
- Nahikoa ebidentzia dago esateko **arrautzaren eraginpean egon ondoren alergia-historia duten pertsonen gripearen aurkako txertoak jaso ditzaketela**, neurri berezirik gabe, bai txerto inaktibatuak bai indargetuak. Beste edozein txertorekin hartzen diren neurrien antzekoak hartu behar dira. Arrautzari erreakzio alergiko larriak edo anafilaxia izanez gero, esperientzia duten langileek egingo dute txertaketa, eman eta 30 minutuz gainbegiratuta.
- **COVID-19aren eta gripearen aurkako txertoak batera ematea** gomendatzen da. Gainera, txerto horiek beste batzuekin batera jarri ahal izango dira.

Informazio hori guztia jasotzen duen dokumentua [esteka](#) honetan kontsulta daiteke.

[HASIERA-ra Itzuli](#)

Eskandinaviako herrialdeetako (Danimarka, Norvegia eta Suedia) zenbait erregistrotan egindako atzera begirako behaketa-azterlan baten aurretiazko emaitzen berri eman du AEMPSeK. Azterlan horrek iradokitzen du neurogarapenaren nahasmenduak izateko arriskua handitu egingo dela kontzepzioa gertatu aurreko hiru hilabeteetan balproatoarekin tratatutako aiten haurrengan, beste antiepileptiko batzuekin (lamotrigina edo lebetiracetama)

tratatutako aiten haurrengan alderatuta. Azterlanak zenbait muga ditu, eta oraindik ez dakigu muga horiek zer eragin izango duten emaitzen baliozkotasunean.

EMAko Farmakozaintzako Arriskuak Ebaluatzeko Batzordeak informazio gehigarria eskatu die farmazia-konpainiei, datuen sendotasuna ebaluatzeko eta hautemandako akatsak zuzentzeko, azken ondorioak eta dagozkion gomendioak emateko. Azken ondorioen zain, arreta-neurri gisa, AEMPSeK honako alderdi hauek kontuan hartzea gomendatzen die profesional sanitarioei:

- Balproatoarekin tratamenduan dauden gizonezko pazienteei jakinaraztea azterketa bat abian dagoela, eta horrek iradokitzen duela medikamentu horiek kontzepzioa gertatu aurreko 3 hilabeteetan erabiltzeak neurogarapeneko nahasmenduak izateko arriskua ekar liezaiokeela haurrari.
- Neurri antikonzeptibo egokiak ezartzeko beharra baloratzea.

Ikusi AEMPSen informazio-oharra [hemen](#).

[HASIERA-ra Itzuli](#)

3 e-rezetaren ELKARRERAGINGARRITASUNA BERRIA

Osasun Sailak jakinarazi du abuztuaren 3tik Estoniarekiko elkarreragingarritasuna aktibo dagoela, eta, beraz, Kroazia, Finlandia, Polonia eta Portugalekin bat egingo duela.

Ikusi [hemen](#) e-rezeta elkarreragingarritasunari buruzko informazio gehiago.

[HASIERA-ra Itzuli](#)

4 HILABETEKO BERRITASUNAK ERREZETA BIDEZ PRESKRIBATZEN DIREN MEDIKAMENTUETAN

Hauek dira **2023ko abuztuko berrikuntzak**:

2023ko iraila		
	Etil ikosapentoa	Vazkepa® 998 mg 120 kap. Estatinekin tratatutako helduengan erabiltzeko gertaera kardiobaskularren arriskua murrizteko baimendua, arrisku kardiobaskular handia, triglizerido kopuru handia (≥ 150 mg/dl) eta diagnostikatutako gaixotasun kardiobaskular bat edo diabetesa dutenean, eta, gutxienez, arrisku kardiobaskularreko beste faktore bat dutenean. Osasun Sistema Nazionalaren farmazia-prestazioaren barruan dago 2023ko irailaren 1etik. FINANTZAKETA MURRIZTUA (BISATUA): gaixotasun arteriosklerotikoa eta gertaera kardiobaskularrak izateko arrisku handia duten helduengan gertakari kardiobaskularrak izateko arriskua murrizteko, tratamendu optimizatuarekin eta 40 eta 100 mg/dL arteko LDL-kolesterolaren balioekin, non

		TGren balioak altuak diren (> 150 mg/dL), estatinekin tratatu arren +/- beste hipolipemiatzaile batzuk dosi toleratuetan. Vazkepa-ko posizionamendu terapeutikoari buruzko txostenerako esteka.
	Az. benpedoikoa, Az. benpedoikoa/Ezetimiba	Nilemdo® 180 mg 28 konp. Nustendi® 180 mg/10 mg 28 konp. Osasun Sistema Nazionalaren farmazia-prestazioaren barruan daude 2023ko irailaren 1etik. FINANTZAKETA MUGATUA (BISATUA): estatina+ezetimiba gehieneko dosiarekin kontrolatu gabeko hiperkolesterolemia familiar heterozigotikoa (HFHe) duten pazienteak, edo ezetimiba hartzen dutenak eta estatinekiko intolerantzia edo kontraindikazioa izanez gero, eta gaixotasun baskular ateriosklerotikoa dutenak, estatina+ezetimiba gehieneko dosiarekin kontrolatu gabeak edo ezetimiba hartzen dutenak eta estatinekiko intolerantzia edo kontraindikazioa dutenak. Nilemdo® eta Nustendi® posizionamendu terapeutikoari buruzko txostenerako esteka.
	Dexametasona/Lebofloxazinoa	Ducressa® kolirioa 1 mg/ml + 5 mg/ml flaskoa 5 ml. Baimendua (eta finantzatua), hantura prebenitzeko eta tratatzeko, bai eta kataratetako ebakuntza kirurgikoekin lotutako infekzioak prebenitzeko ere. Fitxa teknikorako esteka.
2023ko abuztua		
	Pioglitazona, Pioglitazona/metformina, Pioglitazona/glimepirida	2023ko urriaren 1etik aurrera, pioglitazona bakarrik edo metforminarekin edo glimepiridarekin konbinatuta duten medikamentuak <u>bisatzeko beharra kendu da.</u>

 Indikazioa, finantzaketa edo preskripzio- eta dispensazio-baldintzak zabaltzea

 Merkaturatutako printzipio aktibo berria (edo lehendik dagoen bat administratzeko bide berria)

2020ko urtariletik aurrerako berritasunak jasotzen dituen dokumenturako [esteka](#).

Berritasunak formulazio magistralean (FM):

Atropina	Finantzaturiko formula magistral hau sartu da e-rezetan: Atropina % 0,01 kolirioa 5 ml (CN 140558)
-----------------	--

Errezeta elektronikoan preskribatu daitezkeen formula magistralen zerrenda osoa sailaren [esteka](#) honetan kontsulta daiteke: [Formula magistralak 2023/08](#)

Rincón de Sísifo bloga: "Titulares en la alineación del tratamiento de un paciente polimedicado"

Rincón de Sísifo blogean argitaratutako sarrera honetan ([hemen](#) eskuragarri) paziente polimedikatuen tratamenduan "finko" gisa agertu ohi diren 11 farmakoen errepaso bat egiten da (furosemda, metimizola, benzodiazepinak, AAS...). Gainera, gogoan izan behar da pazientearen tratamendu-karga onartezina izan ez dadin, arreta jarri behar zaiola pazientearen egungo beharrei (ez aurrekoei) eta zenbait ohiturek, segurtasun-, eraginkortasun- eta egokitasun-arrazoiengatik edo dena aldi berean, zailtzen jarritako medikamentuak "lerrokatzea" faboratzen dutela.

STOPP/START irizpideen eguneratzea, 3. bertsioa. Aipamena eta gaztelaniarako itzulpena

Sano y Salvo Lehen maila arretako pazientearen segurtasunari buruzko blogean 2023ko abuztuaren 8an Rosa Añel Landako Osasun Zentroko familia-medikuak argitaratutako sarrera ([hemen](#) eskuragarri). *European Geriatric Medicine* aldizkariaren jatorrizko artikuluari buruzko aipamen bat egin du ([hemen](#) eskuragarri) eta bertsio eguneratu hori osatzen duten 190 STOPP/START irizpideen zerrenda gaztelaniara itzuli du, STOPPen 53 irizpide berriekin eta STARTen 23 irizpide berriekin, 2. bertsioarekin alderatuta. Nabarmentzekoa da STOPP/START irizpideen balioa, inertzia terapeutikoa gainditzeko eta paziente polimedikatuen preskripzioen egokitasuna eta segurtasuna hobetzeko tresna gisa, batez ere helduenen kasuan. Izan ere, medikamentu desegokiak agintzea bezain txarra da indikatuta daudenak ez agintzea, eta bi egoera horiek maizago gertatzen dira adineko pertsonen artean.

Era berean, adierazten du historia kliniko elektronikoan integratzeko beharrezkoak diren aplikazioak eta laguntzak eduki behar direla, praktika klinikoan erabiltzea errazteko, eta medikamentuen erabilera seguruan adituak diren beste profesional batzuen ezagutzak eta esperientzia txertatu behar direla, hala nola farmazialariena eta geriatrena. Hori guztia, tratamendu farmakologikoaren azterketa eta egokitzapena pazientearekin eta zaintzaileekin informatuta eta adostuta egin behar dela ahaztu gabe.

SEFAPen infografia berria: «¿Sabías que no todas las infecciones de dientes y encías necesitan ser tratadas con antibióticos?»

Lehen Mailako Arretako Farmazialarien Espainiako Elkarteak (SEFAP) infografia berri bat argitaratu du hortz-infekzioetan eta hortzoietan antibiotikoak erabiltzeko beharrari eta erabilerari buruz.

Infografia esteka hauetan dago eskuragarri:

- [Pdf formatua](#)
- [Aurkezpen interaktiboaren formatua](#)

SEFAPen infografia hau eta beste batzuk [web-orrian](#) zuzenean ikus daitezke.

Hona hemen hilabete honetako HORNIDURA-GABEZIArik garrantzitsuenak:

- **Norprolac® 75 mcg, 30 konp.** Kinagolida.
- **Lamisil® 10 mg/g larruazaleko erabilerako espraia eta larruazaleko erabilerako soluzioa, 30 ml-ko flasko bat.** Terbinafina.
- **Sitagliptina/Metformina Kern Pharma 50/850 mg 56 konp.**
- **Tranalex® 50 mg, 28 konp.** Naltrexona.
- **Softacort® 3,35 mg/ml kolirioa 30 dosibakar.** Hidrokortisona sodio fosfatoa.
- **Adalat retard® 20 mg askapen aldatuko konp.** Nifedipino. Baja. Adalat oros® 30 mg askapen aldatuko konprimatuak medikamentuaren aurkezpena merkaturatuta dago.
- **Trulicity® 0,75 mg soluzio injektagarria c/4 luma.** Dulaglutida.
- **Hidrokinidina Serecor 300 mg, askapen luzeko 60 kap.**
- **Mestinon® 60 mg 100 konp.** Piridostigmina bromuro. Farmazia-bulegoetan eskuragarritasun txikia. Jarri osasuneko lurralde-ordezkaritzetako farmazia-ikuskaritzarekin harremanetan, atzerriko medikamentu gisa eskatzeko. Pazientearen txostena eta paperezko errezeta behar dira.
- **Arteoptic® % 2 kolirioa askatze luzeko 3 ml-ko flaskoa.** Karteolola.
- **Prokaina Serra 10 mg/ml, soluzio injektagarria 10 ml-ko eta 5 ml-ko anpoilak.**
- **Fixaprost® 50 mcg/ml + 5 mg/ml soluzioa kolirioan, 0,2 ml-ko dosi bakarreko 30 ontzi.** Latanoprost/Timolola.
- **Brimvera® 2mg/ml 0,35 ml-ko dosi baxarreko 30 ontzi.** Brimonidina.
- **Dalacin® 150 mg, 24 kapsula.** Klindamizina. Alternatiba: Dalacin® 300 mg kapsulak.
- **Besitran® 20 mg/ml tantak 60 ml.** Sertralina hidrokloruroa.
- **Nadixa® % 1 krema.** Nadifloxazina.
- **Triapin® 5 mg/5 mg askatze luzeko konp., 28 konp.** Fenidipino/Ramiprila. Printzipio aktiboen aurkezpenak bereizita eskura daitezke.
- **Arixtra® 5 mg/0,4 ml soluzio injektagarria, 0,4 ml-ko aurrez kargatutako 10 xiringa.** Sodio fondaparinuxa. Alternatiba: **Arixtra® 2,5 mg/0,5 ml aurrez kargatutako xiringaren soluzio injektagarria, 0,5 ml-ko 10 xiringa aurrez kargatuta.**
- **Daxas 250 mcg, 28 konp.** Roflumilasta.
- **Flixonase 400 mcg, sudur tantak 28 monodosi.** Flutikasona propionatoa.

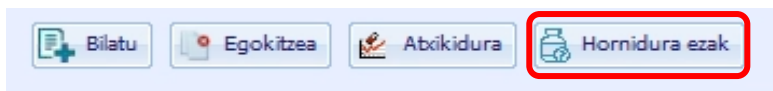
HORNIDURA-BERREZARPENAK:

- **Sinemet Plus® 25 mg/100 mg, 100 konp.** Karbidopa anhidra/Levodopa.
- **Daparox® 33 mg/ml, aho bidez tabtak soluzioan.** Paroxetina.
- **Singulair® 4 mg, pikortua zorroetan.** Montelukasta
- **Buccolam® 10 mg aho-soluzioa, 2 ml-ko aurrez kargatutako 4 xiringa** Midazolama.
- **Insucor® 10 mg eta 5 mg, konp.** Nebibolola.
- **Benoral® 250.000 UI/5 ml aho-suspentsioa, 100 ml-ko flaskoa.** Fenximetilpenizilina benzatina.
- **Monoprost® % 0,005 kolirioa, 30 dosibakar.** Latanoprost
- **Dolantina® 50 mg/ml 2 m-ko 1 anp. eta 1 ml-ko 10 anp.** Petidina.
- **Droglican® 200 mg/250 mg, 90 kap.** Kondroitin sulfatoa/Glukosamina.
- **Oftalmolosa Cusi Dexametasona pomada oftalmikoa.**
- **Anasma® 25 mcg/50 mcg, inhalaziorako suspentsioa.** Salmeterola-flutikasona
- **Flecainida Normon 100 mg 30 konp. eta 60 konp.** Flekainida.
- **Tofranil® 10 eta 50 mg, 50 konp. pelikulaz bildua.** Imipramina.
- **Depakine® 500 mg, 100 konp. eta 20 konp.** Sodio balproatoa.
- **Diclofenaco-lepori % 0,1 eta Voltaren® % 0,1, 0,3 ml-ko 30 dosibakar.** Diklofenakoa.
- **Duratil® eta Sondelvay® 20 mcg/80 mcl, 2,4 ml-ko 1 luma.** Teriparatida.

-
- **Caverject® 20 mcg, 1 bial + disolbagarriz aurrez kargatutako 1 xiringa.** Alprostadiloa.
 - **Zinnat® 250 mg/5 ml granulatua aho-suspentsiorako, 50 ml-ko 1 flasko.** Zefuroxima.
 - **Fiasp® 100 unitate/ml, 10 ml-ko 1 bial.** Aspart intsulina.
 - **Wartec® 1,5 mg/g krema, 5 g-ko hodia.** Podofilotoxina.
 - **Viacoram® 7 mg/5 mg, 30 konp.** Perindopril/Anlodipinoa.

Medikamentuen hornikuntza eza:

Presbiden, «Hornikuntzarik eza» botoia eskuragarri dago, «Preskripzioen kontsulta» pantailaren beheko aldean, hornikuntzarik ezari buruzko informazio erabilgarriarekin.

[HASIERA-ra Itzuli](#)

Lehen Mailako Arretako Farmazia
ARABako ESI-A: farmacia.primariaosiaraba@osakidetza.eus
Farmazialariak: Javier Martínez, Inés San José
Tfno.: 945 006752 / 945 006631

Argitalpen honen edukia Osakidetza Lehen Mailako Arretako farmazialariek egindako hileroko buletinetik egokitu da